

Jaargang 1994

5

**Beschikking van de Minister van Justitie van
29 december 1993, houdende plaatsing in het
Staatsblad van de tekst van de Ambtenarenwet,
zoals deze luidt met ingang van 1 januari 1994**

De Minister van Justitie,

Gelet op artikel VI, eerste lid, van deel 6 van de wet van 16 december 1993, Stb. 650;

Besluit:

de tekst van de Ambtenarenwet, zoals deze luidt met ingang van 1 januari 1994, in het Staatsblad te plaatsen als bijlage bij deze beschikking.

's-Gravenhage, 29 december 1993

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Uitgegeven de *elfde* januari 1994

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

TEKST VAN DE AMBTENARENWET, ZOALS DEZE LUIDT MET INGANG VAN 1 JANUARI 1994

TITEL I

Algemeene bepalingen

Artikel 1

1. Ambtenaar in de zin van deze wet is degene, die is aangesteld om in openbare dienst werkzaam te zijn.
2. Tot den openbaren dienst behooren alle diensten en bedrijven door den Staat en de openbare lichamen beheerd.
3. Niet is ambtenaar in de zin van deze wet degene, met wie een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht is gesloten.
4. Tenzij het tegendeel blijkt, zijn in deze wet onder ambtenaren gewezen ambtenaren begrepen.

Artikel 2

Titel III is niet van toepassing op:

- a. ministers en staatssecretarissen,
- b. de commissarissen van de Koning,
- c. krachtens de Grondwet of de wet voor hun leven benoemde ambtenaren,
- d. de Nationale ombudsman en de substituut-ombudsmannen,
- e. notarissen en gerechtsdeurwaarders,
- f. de leden en de plaatsvervangende leden van de pachtkamers van de kantongerechten alsmede de raden en de plaatsvervangende raden in de pachtkamer van het gerechtshof te Arnhem,
- g. de raden en de plaatsvervangende raden in het gerechtshof te 's-Gravenhage, bedoeld in artikel 61 van de Zaaizaad- en Plantgoedwet,
- h. de raden en de plaatsvervangende raden in de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam, bedoeld in artikel 72 van de Wet op de rechterlijke organisatie,
- i. de raden en de plaatsvervangende raden in de bijzondere kamer van het gerechtshof te Arnhem, bedoeld in artikel 73 van de Wet op de rechterlijke organisatie,
- j. de voorzitter, de leden, de plaatsvervangende leden en de buitengewone leden van de Registratiekamer, bedoeld in de Wet persoonsregistraties,
- k. de voorzitter en de leden van de dagelijkse besturen van waterschappen,
- l. de voorzitter, de plaatsvervangende voorzitters en de andere leden van de Sociaal-Economische Raad, de voorzitters en de plaatsvervangende voorzitters van de produkt-, de hoofdbedrijf- en de bedrijfschappen en de leden van de besturen van deze lichamen, alsmede degenen die deel uitmaken van organen van lichamen als bedoeld in artikel 110 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie,
- m. het personeel in dienst van de Sociaal-Economische Raad, de produkt-, de hoofdbedrijf- en de bedrijfschappen en de lichamen, bedoeld in artikel 110 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie,
- n. de voorzitter en de leden van de Sociale Verzekeringsraad, alsmede de voorzitter en de bestuursleden van de bedrijfsverenigingen, bedoeld in de Organisatiewet Sociale Verzekering,
- o. het personeel in dienst van de Sociale Verzekeringsraad, de bedrijfsverenigingen, het Gemeenschappelijk Administratiekantoor en de Gemeenschappelijke Medische Dienst, bedoeld in de Organisatiewet Sociale Verzekering, van het Algemeen Arbeidsongeschiktheidsfonds,

ingesteld bij de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet en van het Arbeidsongeschiktheidsfonds, ingesteld bij de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering,

- p. de voorzitter en leden van het bestuur van de Sociale Verzekeringsbank, bedoeld in de Wet op de Sociale Verzekeringsbank,
- q. de voorzitter en de plaatsvervangende voorzitter van het Nederlands Instituut van Registeraccountants, de leden van het bestuur van dit lichaam en de leden van de andere bij of krachtens de Wet op de Registeraccountants ingestelde colleges,
- r. de voorzitter, de ondervoorzitter en de andere leden van het bestuur van de Organisatie ter verbetering van de binnenvisserij,
- s. de voorzitter en de leden van de Ziekenfondsraad alsmede het personeel in dienst van de Ziekenfondsraad, bedoeld in de Ziekenfondswet,
- t. de voorzitter en de leden van het College voor ziekenhuisvoorzieningen alsmede het personeel in dienst van het College voor ziekenhuisvoorzieningen, bedoeld in de Wet ziekenhuisvoorzieningen,
- u. de voorzitter en de plaatsvervangende voorzitter van de Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten, de leden van het bestuur van dit lichaam en de leden van de andere bij of krachtens de Wet op de Accountants-Administratieconsulenten ingestelde colleges,
- v. de voorzitter, de overige leden en de plaatsvervangende leden van het Centraal orgaan tarieven gezondheidszorg, alsmede het personeel in dienst van het Centraal orgaan tarieven gezondheidszorg, bedoeld in de Wet tarieven gezondheidszorg,
- w. militaire ambtenaren,
- x. onbezoldigde ambtenaren, behorende tot het personeel van de buitenlandse dienst, en
- y. de voorzitter en de leden van het Centraal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening en de voorzitter en de leden van de Regionale Besturen voor de Arbeidsvoorziening, bedoeld in de Arbeidsvoorzieningswet, alsmede hun plaatsvervangers.

Artikelen 3 t/m 114

Vervallen.

TITEL II

Beslag, verrekening en korting

Artikel 115

1. In deze titel wordt verstaan onder bezoldiging:
  - a. de bedragen – onder de benaming bezoldiging of welke benaming ook – waarop de ambtenaar als zodanig uit hoofde van zijn dienstbetrekking aanspraak heeft;
  - b. de bedragen – onder de benaming pensioen, wachtgeld, uitkering of welke benaming ook – waarop de gewezen ambtenaar als zodanig uit hoofde van zijn vroegere dienstbetrekking aanspraak heeft of waarop zijn nagelaten betrekkingen uit hoofde van zijn overlijden aanspraak hebben.
2. Onder ambtenaar worden in deze titel mede verstaan de nagelaten betrekkingen van een ambtenaar die uit hoofde van zijn overlijden pensioen genieten.
3. Beslag omvat in deze titel ook de vordering bedoeld in artikel 19 van de Invorderingswet 1990 (Stb. 221).

Artikel 116

1. Op bezoldiging is, voor zover in deze titel niet anders is bepaald, beslag mogelijk overeenkomstig de voorschriften van het gemene recht.
2. Kostenvergoedingen welke verband houden met de dienstverrichting zijn niet vatbaar voor beslag.

Artikel 117

1. Met de door de Staat of de openbare lichamen verschuldigde bezoldiging kan worden verrekend hetgeen de ambtenaar als zodanig aan hen zelf verschuldigd is.
2. Verrekening kan plaatshebben ondanks gelegd beslag of toegepaste korting als bedoeld in artikel 118, eerste lid.
3. Verrekening is slechts in zoverre geldig als een beslag op die bezoldiging geldig zou zijn, met dien verstande dat verrekening van hetgeen wegens genoten huisvesting of voeding is verschuldigd eveneens kan plaatsvinden met dat deel van de bezoldiging dat de beslagvrije voet als bedoeld in artikel 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering vormt.

Artikel 118

1. De Staat en de openbare lichamen kunnen op de bezoldiging ten behoeve van een schuldeiser van de ambtenaar een korting toepassen, mits de ambtenaar de vordering van de schuldeiser erkent of het bestaan van de vordering blijkt uit een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraak dan wel uit een authentieke akte.
2. Korting is slechts in zoverre geldig als een beslag op die bezoldiging geldig zou zijn.
3. Beslag, faillissement en surséance van betaling sluiten korting uit.

Artikel 119

Voor de toepassing van de artikelen 475b, tweede en derde lid, en 475d, vierde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering worden, onverminderd artikel 117, tweede lid, en artikel 118, derde lid, verrekening en korting gelijkgesteld met beslag.

Artikel 120

Indien verscheidene schuldeisers uit hoofde van beslag of korting aanspraak hebben op een deel van de bezoldiging geschiedt de verdeling naar evenredigheid der inschulden, voor zover niet de ene schuldeiser voorrang heeft boven de anderen.

Artikel 121

1. Overdracht, inpandgeving of elke andere handeling, waardoor de ambtenaar enig recht op zijn bezoldiging aan een derde toekent is slechts geldig voor dat deel van de bezoldiging waarop beslag geldig zou zijn.
2. Een volmacht tot voldoening of invordering van de bezoldiging is slechts geldig indien zij schriftelijk is verleend en is steeds herroepelijk.

Artikel 122

Betaling of afgifte aan een gemachtigde, nadat een volmacht tot voldoening of invorderingen van bezoldiging is geëindigd, ontlasten de Staat of het openbare lichaam, indien een gegeven opdracht tot de

betaling of afgifte niet meer tijdig kon worden ingetrokken, toen de Staat of het openbare lichaam van het eindigen van de volmacht kennis kreeg.

Artikel 123

Tenzij in bijzondere wetten anders is bepaald, verjaren rechtsvorderingen ter zake van bezoldigingen door verloop van vijf jaren na de aanvang van de dag, volgend op die waarop de vordering opeisbaar is geworden. De artikelen 316 tot en met 323 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek zijn van toepassing.

Artikel 124

De bepalingen van deze titel vinden overeenkomstige toepassing op de bezoldiging, ingevolge enig algemeen verbindend voorschrift verschuldigd door de Staat of enig openbaar lichaam hier te lande aan personen, die niet zijn ambtenaar, gewezen ambtenaar of nagelaten betrekking van een ambtenaar.

TITEL III

Bepalingen van materieel recht

Artikel 125

1. Voor zover deze onderwerpen niet reeds bij of krachtens de wet zijn geregeld, worden voor de ambtenaren, door of vanwege het rijk aangesteld, bij of krachtens algemene maatregel van bestuur voorschriften vastgesteld betreffende:
  - a. aanstelling, schorsing en ontslag;
  - b. het onderzoek naar de geschiktheid en de bekwaamheid;
  - c. bezoldiging en wachtgeld;
  - d. dienstitijden;
  - e. verlof en vakantie;
  - f. voorzieningen in verband met ziekte;
  - g. bescherming bij de arbeid;
  - h. woon-, verblijfs- en bereikbaarheidsverplichtingen;
  - i. medezeggenschap;
  - j. overige rechten en verplichtingen;
  - k. disciplinaire straffen;
  - l. de instelling en werkwijze van commissies waaraan de beslissing met uitsluiting van administratieve organen is opgedragen, voor zover deze worden mogelijk gemaakt;
  - m. de wijze, waarop met de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties van overheidspersoneel overleg wordt gepleegd over aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van de ambtenaren.
2. Onder gelijk voorbehoud stelt het bevoegd gezag der provinciën, gemeenten, waterschappen, veenschappen en veenpolders voor de ambtenaren, door of vanwege deze lichamen aangesteld, voorschriften vast omtrent de onderwerpen in het eerste lid genoemd. Als ambtenaar aangesteld door of vanwege een waterschap, veenschap of veenpolder, wordt aangemerkt hij, die is aangesteld door het in het reglement dier instelling daartoe aangewezen gezag, teneinde in dienst van het waterschap, het veenschap of den veenpolder werkzaam te zijn.
3. Alle bestaande en vast te stellen voorschriften, afkomstig van het bevoegd gezag der provinciën, gemeenten, waterschappen, veenschappen en veenpolders, houdende regeling van onderwerpen in het eerste lid genoemd, waaronder begrepen die, tot welker vaststelling de

bevoegdheid wordt ontleend aan bijzondere wetten, worden geacht ter uitvoering van dit artikel te zijn gegeven.

Artikel 125bis

Het is de voorzitter, de leden en de secretaris van commissies als bedoeld in artikel 125, eerste lid, onderdeel I, alsmede hun plaatsvervangers verboden:

- a. hetgeen zij als zodanig te weten zijn gekomen verder bekend te maken dan voor de uitoefening van hun functie wordt gevorderd;
- b. de gevoelens te openbaren die bij de beraadslaging zijn geuit;
- c. over een voor hen aanhangige zaak of over een zaak die naar zij weten of redelijkerwijs kunnen vermoeden voor hen aanhangig zal worden, op enigerlei bijzondere wijze in contact te treden met partijen, hun gemachtigden of hun raadslieden.

Artikel 125a

1. De ambtenaar dient zich te onthouden van het openbaren van gedachten of gevoelens of van de uitoefening van het recht tot vereniging, tot vergadering en tot betoging, indien door de uitoefening van deze rechten de goede vervulling van zijn functie of de goede functionering van de openbare dienst, voor zover deze in verband staat met zijn functievervulling, niet in redelijkheid zou zijn verzekerd.

2. Het eerste lid is, voor wat betreft het recht van vereniging, niet van toepassing op het lidmaatschap van:

- a. een politieke groepering, waarvan de aanduiding is ingeschreven overeenkomstig de Kieswet, of
- b. een vakvereniging.

3. De ambtenaar is verplicht tot geheimhouding van hetgeen hem in verband met zijn functie ter kennis is gekomen, voor zover die verplichting uit de aard der zaak volgt.

Artikel 125b

De ambtenaar is niet gehouden tot dienstverrichting op voor hem op grond van zijn godsdienst of levensovertuiging geldende feest- en rustdagen, tenzij het dienstbelang dit onvermijdelijk maakt.

Artikel 125c

1. Een ambtenaar, die een functie in publiekrechtelijke colleges, waarin hij is benoemd of verkozen, gezien de omvang van de daaruit voortvloeiende werkzaamheden, niet gelijktijdig kan vervullen met zijn ambt, wordt in verband daarmee tijdelijk ontheven van de waarneming van zijn ambt, tenzij het dienstbelang zich tegen ontheffing verzet. Betreffende het doorbetalen van bezoldiging kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur voor de door of vanwege het rijk aangestelde ambtenaren, dan wel door het bevoegde gezag der provincies, gemeenten en waterschappen voor de ambtenaren door of vanwege deze lichamen aangesteld, regels worden gesteld.

2. Indien de ambtenaar in verband met een functie in publiekrechtelijke colleges, waarin hij is benoemd of verkozen, niet op grond van het eerste lid van de waarneming van zijn ambt is ontheven, wordt hem voor het bijwonen van vergaderingen en zittingen van deze colleges en voor het verrichten van daaruit voortvloeiende werkzaamheden ten behoeve van deze colleges, buitengewoon verlof verleend, tenzij het dienstbelang zich tegen verlofverlening verzet. Betreffende het doorbetalen van bezoldiging kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur voor de door of vanwege het rijk aangestelde ambtenaren, dan wel door het bevoegde

gezag der provincies, gemeenten en waterschappen voor de ambtenaren door of vanwege deze lichamen aangesteld, regels worden gesteld.

3. Aan de ambtenaar wordt, tenzij het dienstbelang zich tegen verlofverlening verzet, buitengewoon verlof verleend voor aan te wijzen activiteiten van of voor vakorganisaties van overheidspersoneel overeenkomstig regels te stellen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur voor de door of vanwege het rijk aangestelde ambtenaren, dan wel door het bevoegde gezag der provinciën, gemeenten en waterschappen voor de ambtenaren door of vanwege deze lichamen aangesteld.

Artikel 125d

De ambtenaar is verplicht tijdens het verblijf op zijn werk zich te onderwerpen aan een in het belang van de dienst door het bevoegde gezag gelast onderzoek aan zijn lichaam of aan zijn kleding of van zijn daar aanwezige goederen. Het bevoegd gezag, op wiens last het onderzoek plaatsheeft, neemt de nodige maatregelen ten einde daarbij een onredelijke of onbehoorlijke bejegening te voorkomen.

Artikel 125e

1. In dit artikel wordt onder vertrouwensfunctie verstaan: een functie die de mogelijkheid biedt de veiligheid of andere gewichtige belangen van de staat te schaden.

2. Voor de vervulling van een vertrouwensfunctie komt slechts in aanmerking degene die Nederlander is. Degene die geen Nederlander is, kan niettemin worden aangesteld wanneer het dienstbelang dat bepaaldelijk vordert.

3. Niet in aanmerking voor de vervulling van een vertrouwensfunctie komt degene ten aanzien van wie moet worden betwijfeld of hij zijn plicht als ambtenaar onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen.

4. Aan een in een vertrouwensfunctie aangestelde ambtenaar kan eervol ontslag worden verleend, indien uit zijn gedragingen blijkt, dat geen voldoende waarborg aanwezig is, dat hij zijn plicht als ambtenaar onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen.

5. Onze Ministers wijzen in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken de daarvoor in aanmerking komen functies als vertrouwensfunctie aan.

6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld ter zake van het bepaalde in dit artikel.

Artikel 125f

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen voor categorieën van ambtenaren die door of vanwege het Rijk zijn aangesteld en die uit hoofde van hun functie kennis kunnen nemen van zeer geheime of geheime gegevens betreffende de veiligheid of andere gewichtige belangen van de staat, voorschriften worden gesteld betreffende de verplichtingen waaraan deze ambtenaren zijn onderworpen in verband met het anders dan in de uitoefening van hun functie reizen naar en het verblijven in landen waarin het verblijf door deze ambtenaren een bijzonder risico voor de veiligheid of andere gewichtige belangen van de staat kan opleveren en die er toe strekken dit risico zoveel mogelijk te beperken.

2. Een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het eerste lid treedt niet eerder in werking dan twee maanden na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin hij is geplaatst. Van de plaatsing wordt onverwijld mededeling gedaan aan de beide Kamers der Staten-Generaal.

Artikel 126

1. Indien het bevoegd gezag eener provincie nalatig blijft aan artikel 125 uitvoering te geven, of wel, ingeval Wij aanvulling, wijziging of intrekking van gegeven uitvoeringsvoorschriften gewenscht achten, zoodanige aanvulling, wijziging of intrekking ondanks daartoe strekkende aanmaning binnen een te stellen termijn van ten minste drie maanden niet tot stand brengt, zijn Wij bevoegd Gedeputeerde Staten uit te noodigen het noodzakelijk besluit vast te stellen. Blijven ook Gedeputeerde Staten in gebreke, of, ingeval aan hen in de reglementen der waterschappen, veenschappen en veenpolders het geven van uitvoering aan artikel 125 is opgedragen, blijven zij daarin nalatig of brengen zij de door Ons gewenschte aanvulling, wijziging of intrekking niet tot stand in voege en binnen een termijn als vorenomschreven, zoo geschiedt de vaststelling door Ons. Een ingevolge dit lid vastgesteld besluit wordt geacht van het bevoegd gezag afkomstig te zijn. De afkondiging geschiedt binnen veertien dagen, nadat het besluit door het bevoegd gezag is ontvangen; in het gebruikelijke formulier van afkondiging worden daarbij de noodzakelijke wijzigingen aangebracht.

2. Voordat wordt overgegaan tot de in het eerste lid bedoelde aanmaning tot aanvulling, wijziging of intrekking van gegeven uitvoeringsvoorschriften wordt de Raad van State gehoord. Artikel 18a van de Wet op de Raad van State is van overeenkomstige toepassing.

3. Indien het naar Ons oordeel wenselijk is de werking of de verdere werking van uitvoeringsvoorschriften, als in het eerste lid bedoeld, op te schorten, kunnen Wij deze uitvoeringsvoorschriften schorsen. Ons besluit tot schorsing wordt met redenen omkleed en in het Staatsblad geplaatst. De schorsing stuit onmiddellijk de werking van de geschorste bepalingen. Zijn Wij binnen een tijdvak van een jaar na de schorsing niet overgegaan tot de in het eerste lid bedoelde aanmaning, dan neemt de schorsing dientengevolge een einde. Gedeputeerde Staten brengen in dat geval het einde der schorsing, voor zover deze een afgekondigd besluit betrof, ter openbare kennis.

4. Ten aanzien van een besluit, dat naar het oordeel van de commissaris van de Koning voor de in het eerste lid bedoelde aanvulling, wijziging of intrekking in aanmerking komt, is het bepaalde in artikel 266 van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing.

5. De voorgaande leden vinden mede toepassing:

a. voor de voorschriften, vast te stellen door het bevoegde gezag der gemeenten, met dien verstande dat voor Gedeputeerde Staten, burgemeester en wethouders, en voor de commissaris van de Koning, de burgemeester in de plaats treden en dat in plaats van artikel 266 van de Provinciewet, artikel 273 van de Gemeentewet wordt gelezen;

b. voor de voorschriften vast te stellen door het bevoegd gezag der waterschappen, veenschappen en veenpolders, met dien verstande, dat voor zoover de uitvoering van artikel 125 geheel of gedeeltelijk aan de besturen der instellingen zelf is overgelaten, de uitnoodiging wordt gericht tot het door Ons aangewezen gezag of een door Ons benoemden bijzonderen commissaris.

Artikelen 127 t/m 132

Vervallen.

TITEL IV

Overgangs- en slotbepalingen

§ 1 Overgangsbepalingen

Artikel 133

1. Binnen één jaar na de invoering van artikel 125 moet aan dit artikel uitvoering zijn gegeven.

2. De door het bevoegd gezag der provinciën, gemeenten, waterschappen, veenschappen en veenpolders op het oogenblik van de invoering van artikel 125 vastgestelde voorschriften, die betreffen onderwerpen in dat artikel vermeld, blijven bij die invoering van kracht en worden geacht tot uitvoering van artikel 125 te zijn gegeven.

§ 2 Slotbepalingen

Artikel 134

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden bepalingen vastgesteld betreffende de gevallen waarin en de voorwaarden waaronder door of vanwege het rijk indienstneming op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht kan plaatshebben. De artikelen 125a tot en met 125f zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Omtrent dezelfde onderwerpen worden door het bevoegd gezag der provinciën, gemeenten en waterschappen, bepalingen vastgesteld, indien door of vanwege die lichamen indienstneming op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht plaatsheeft. De artikelen 125a tot en met 125d, 126 en 133, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikelen 135 en 136

Vervallen.

Artikel 137

Deze wet wordt aangehaald als: Ambtenarenwet.